

postavo podpiše, dobi veljavo in veže podložnike. Ovrže pa se vse, čemur cesar podpis odreče.

Gospodarske stvari.

Gašenje apna.

Pri gašenju apna naj se izlasti gleda na to, da se izroči delo dobrim, izurjenim delavcem. Apno se ne sme nikdar sipati, kakor si bodi v dotično korito, ampak treba je, da se dobro pazi, naj se to izgodi v pravi razmeri. Ko je pa dovolj pomešano, ne sme biti v njem nikakoršnjih ostankov tujih tvarin, niti nesnage. Da se pa to doseže, mora se rabiti primerno čista voda in čista posoda. Najpoprej velja izločiti „prežgano“ apno. Pokažejo se namreč, kedar je apneni kamen uže žgan, tri vrste apna: dobro žgano, katero se popolnoma raztopi, če ga z vodo poškopimo, polužgano, katero se mora le deloma pogasiti, ter se radi tega pri gašenju v več ali manj krupne dele razpoka in prežgano apno, ki je v peči od vročine preveč trpelo, ter vsled tega postalo tako trdo, da se sploh ne da raztopiti. Prežgano apno dobivamo v obče od tacega apnenega kamena, ki ima v sebi mnogo ilovice.

Pri gašenju mora se torej polužgano apno in z njim ostanki prežganega apna iztrebiti; to se izgodi najlepše, ako se zloži apneni kamen na dnu koritu in kó je zložen, poškopri z vodo. Kamenje začne vsled vročine kipeti in razpadati. Prežgano apno se zdaj lahko spozna in tudi kosčki polužganega, treba je torej oboje izločiti, ostalo pa dalje gasiti z zmernim prilivanjem vode, dokler se dobro ne razkuha. Potem pa se mora kipeča masa s sekiro in vednim prilivanjem vode tako razkvasiti, da postane iz nje gosta tekočina, le-ta pa se v tem stanju izlije v apnenico. Ako ima služiti apno za belilo in v obče za zunanjo rabo, dobro je, da ostane v apnenici vsaj štirinajst dni s peskom pokrito, kajti v tem času bodo se dobro razmočili tudi težje raztopljivi deli.

Mnogo pride pa na to, koliko in kaka voda da se rabi pri gašenju apna. Ako čemo tedaj delo ročno in redno opraviti, ne smemo trošiti ne premalo, niti preveč vode. Navadno se je na 1 del apna dolije polagoma po dva dela vode in med tem je treba neprenehoma mešati. Na vsako vedro apna troši se torej po dve vedri vode. Najbolj prikladna voda za gašenje apna je ali snežnica, ali dežnica. ker v tej je najmanj ogljenega kisa. Studenčna ali pa tekoča voda je navadno presilna, mineralna se pa ne more rabiti zato, ker je s soljo napojena. Sicer pa ni težko, pretvoriti presilne vode v mečjo. Napolnimo namreč primerno kad s tekočo vodo, katera se mora z

apnom uže gašenim pomešati, voda naj se potem pusti tako dolgo stati, dokler se apno ne poleže. Kmalu bomo opazili na površju vode tanko kožico, ta kožica mora na površju ostati, kajti ona ne da zraku do vode. Voda se pušča iz kadi po cevi, ki se zdolaj blizo dna va-njo zabiye. Na ta način more se nagasiti najhitreje dobro izdatnega apna.

Sejmovi Dne 26. junija pri sv. Križu na Murskem polju. Dne 27. junija v Cmureku, sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Rajhenburgu. Dne 30. junija v Gomilicah, pri sv. Petru pri Radgoni, v Zrečah, v Trnovicah in na Sp. Polskavi. Dne 2. julija pri št. Ilju na Turjaku, na Ptujski gori, v Petrovčah, na Polensaku, na Remšniku in na Tinskem.

Dopisi.

Iz Ptujkega okraja. (Prijazna gosпода!) Odbor okrajnega zastopa Ptujkega poslal nam je neko „poročilo o djavnosti in o sednicah“. Kaj to pomeni, tega ne vemo mi, pa tudi gospodje ne, ki so poročilo kovali. Pa čemu je to vse? Saj se poznamo! Nam ni treba slišati vašega petja, poznamo vas po perji, kaki ptički ste. Pravite, da nas imate radi, da za nas skrbite. To se ponavlja v vsakih treh letih enkrat, kedar nas potrebujete in bi nas radi pridobili. Potem pozabite redno na nas in se ne brigate za nas, ker nas ne potrebujete. Zdaj bi nas radi vlovili, da bi mi slovenski kmetje nemškutarje in židove v okrajni zastop volili, kateri ima z našim denarjem gospodariti. Tega ne morete od nas terjati. Mesto ima osem odbornikov; vse druge občine vkup pa samo deset, da si plačujejo šest do osemkrat več štibre. Deset trgovcev Ptujskih ima deset odbornikov v okrajnem zastopu, akoravno ne plačujejo vsi vkup od svojega obrta tri jezere gold. štibre. Nad 200 velikih posestnikov, ki so večinoma kmetje, plačuje okoli 30.000 štibre, pa sme tudi samo deset zastopnikov voliti v okrajni zastop. Kaka je to mera, gospodje? Ali niso dobili nekateri preveč in drugi dosti premalo, ko so se dolžnosti in pravica delile? Zdaj pa se gospodje vozijo k nam in nas nagovarjajo, da naj volimo tiste gospode, katere nam bodo oni priporočali, da naj ostane staro gospodarstvo! Ali vas ni sram? Vi, ki imate že tako vse, hočete še nam to malo vzeti, kar imamo! Ostanite doma vi in vaši pomagači in ne hodite nas nadlegovati! Tudi pisati nam ni treba, ker je zdaj dela dovolj in nemamo časa brati pisem! Kože pa ne damo in zatorej bomo šli vsi volit in volili bomo može prave slovenske krvi. Tako nam vелеva zdrava pamet in srce, ker smo Slovenci in kristjani.

Volilec.

Z. Radla. (Spletka šulvereina) Ve-lečastitega g. Fr. Kitaka, providnika na Kapli, je petorica antikristova tožila in hotela odstraniti zato, ker si je prizadeval, da bi se v šoli veronauk prednašal v slovenskem jeziku, ker so sami Slovenci na Kapli. Pravi pa ta petorica, če nam drugi duhoven ne bo po volji pridigal, bomo ž njim enako napravili. Vendar se jim zna huda kri ohladiti, kajti nobeden noče na Kaplo iti. Hodijo ti možiceljni kaplane prosit, da bi eden ali drugi na Kaplo šel, pa dozdej še niso nobenega mogli naprositi. Takih ljudi se je tudi vredno bati in izogibati. Svetujemo pa tej petorici, naj gre g. Kitaka prosit, da še nekoliko časa ostane pri njih in še jim veronauk bolj temeljito v slovenskem jeziku razloži. Čudno se nam pa to le dozdeva, da ni bilo petdeset podpisov za g. Kitaka zoper pet nasprotnikov pri graškem konzistoriju uslišanih, šaj g. Kitak ne želi druga, kakor poduk veronauka v slov. jeziku. Tega samo so zmožni šolarji na Kapli, nemškega pa ne razumejo. Nemški „šulverein“ pa je prošnjo Kapelčanom zato odrekel, ker so v prošnjo na prizadevanje g. Kitaka postavili: Mi vzamemo podporo, ako se sme v šoli veronauk v slovenskem jeziku prednašati in nemški „šulverein“ je zarad tega podporo za zidanje šole odrekel. Iz tega dogodka pa tudi naj vsak Slovenec sprevidi, kaj nemški „šulverein“ hoče, namreč Slovence požreti kakor hitro mogoče. Skoro neverjetno, vendar pa resnica.

Iz Celja. (Pogreb) V soboto, dne 18. junija so osmošolci celjske gimnazije že drugega tovarša iz svoje srede, namreč svojega ljubega sošolca Viktor Rupnika, k zadnjemu počitku spremili. Po tri leta trajajoči bolezni, katera je pa v zadnjih treh mesecih posebno hudo razsajala, je izdihnil nadepolni mladenič dne 16. junija o poluednajstih dopoldan na domu svojih staršev svojo blago dušo, ki se je preselila iz te solzne doline v rajski vrt k boljšemu življenju. Rajni, sin mnogospoštovanega g. Jan. Rupnika, nadučitelja v Šent-Lovrencu nad Štormi blizu Celja, bil je skoz in skoz izgleden dijak, ljubeznjiv sošolec. Da je bil pokojni za res zelo priljubljen pri svojih součencih, pokazalo se je to pri njegovem pogrebu. Sedemnajst osmošolcev z g. razrednikom in več drugih gimnazijcev se je vdeležilo njegovega pogreba. Prinesli so s seboj tudi lep venec z latinskim napisom: „Collegae carissimi amici“ to se pravi: „Svojemu predragemu tovaršu prijatelji“ ta venec darujejo. Sprevod je bil za oni okraj zares sijajen ali redek. Pred rakvo je šla domača šolska mladina z lepimi vencii, za rakvo pa so se vrstili sorodniki in sošolci pokojnega, To je bil zares gniljiv prizor za tamošnje ljudstvo, in marsikateremu so nehoté svitle solze v očeh zaigrale. Ko so pa po končanih po-

grebnih molitvah sošolci pokojnemu nagrobnico zapeli, je ta nenavadni prizor ljudstvo tako presunil, da so se premnogim vroče solze po licu vdrle. Ta dan bode tamošnjemu ljudstvu, posebno pa šolski mladini, kakor tudi sošolcem pokojnega v živem spominu ostal: onim, ker so izgubili vrlega rojaka, tem pa, ker pogrešajo svojega ljubeznjivega tovarša. Pokojni pa je sedaj rešen vseh težav in britkosti življenja in akoravno ni dosegel cilja, po katerem je tako željno hrepenel, mu vendar zamorem potolažen s Prešernom vsaj to-le v duhu zaklicati: „Ena se tebi je želja spolnila; v zemlji domači da truplo leži.“ A. Š.

Iz Spitaliča (Pogreb in sv. birma.) Sv. birma in pokop župnika — se redko kedaj pripetita na en den pri kateri župniji, kakor se je to pripetilo dne 13. t. m. v Spitaliču. Sv. birma je bila napovedana, ter se z lahka ni dala preložiti, dne 11. junija v soboto ob 5ih zvečer pa so umrli č. g. Karl Jaklič po dolgi mučni bolezni sprevideni s sv. zakramenti za umirajoče. V ponedeljek v jutro ob 1/8. uri so prišli Njih ekscelencija mil. g. knezoškof, nekoliko preje pa mladi princ Hugo Windischgrätz kot patron župnije. Bil je najpreje sprejem knezovladike, potem pa pogreb, katerega sta se tudi omenjena dva visoka gospoda vdeležila. Rakev so Njih ekscelencija sami blagoslovili. Po pogrebu in črni sv. maši je bila pridiga za slovo rajncemu čast. gospodu; govorili so jo tudi Njih ekscelencija mil. gosp. knezovladika, po pridigi pa je bila maša, izpraševanje iz kršč. nauka in sv. birma. Njo je prišlo 109 otrok. Navzočih je bilo 8 sosednih in drugih čč. gg. duhovnikov. Njih ekscelencija, ki so nas prišli počastit s svojim obiskovanjem, delit sv. zakrament birme in nas tolažit v izgubi dolgoletnega duha, pastirja, kličemo iz srca: Bog plati in „na svidanje“! Rajnemu gospodu župniku pa želimo, naj v miru odpočijejo od dolgoletnega truda in trpljenja!

Iz Ptuja. (Rana smrt.) Dnes 6. junija smo položili truplo pok. Janeza Alta, pridnega petošolca Mariborske gimnazije v hladni grob na mirodvoru sv. Ožbalta, župnije sv. Petra in Pavla na Ptuju. Sprevod smo mu prekrasen priredili, in so se ga tudi velenčeni gosp. ravnatelj in dijaki Ptujске gimnazije ter vsi trije čč. gg. župnijski duhovniki vdeležili. Nosili so ga dijaki tukajšnje gimnazije, katero je pokojni štiri leta obiskaval. Njim se žalostna mati s tem pristrčno zahvaljuje. Pokojni je že od božiča na bolni postelji v svoji domačiji ležal, bil je marljiv dijak in odličnega obnašanja; to mu njegovi tovariši in gg. profesorji pripoznavajo. Naj bo to zapuščen materi v tolažbo, njegovim tovarišem pa v spodbujajo do marljivosti in k lepemu obnašanju! Tudi je bil

med svojo dolgotrajno boleznijo trikrat svete zakramente sprejel. Naj počiva v miru!

Iz Kozjega. (Taki so!) Dne 15. t. m. pregledoval je tukaj vladni zastopnik našo hranilnico, ter je na prvi mah našel, da je premalo denarja za kakih 5500 gld., v resnici pa menda 12.000 gld. Sum je padel koj na revnatelja Karla Suppanza, mlinarja v Kozjem, da je on to izneveril. Mož jo je tudi koj popihal. Pa že dne 17. t. m. se je izvedelo, da se vzdrukuje blizo Kozjega pri nekem Jazbecu. Zandarji so se odpravili hitro po-nj. Ko jih je pa Suppanz zagledal, prerezal si je z žepnim nožem goltanec in sapnik, tako da so ga morali v zapor na vozu odpeljati, kjer sedaj čaka, da bo obsojen. Mož je bil silen Nemec, glavni kričalec in steber nemškutarstva v Kozjem. pa sovražnik Slovencev in duhovnov. Bil je silno surov, ter je imel vse v strahu, da so mu plesali po njegovej nemški piščalki. Nekdaj, ko so celjski porotniki obsodili kanonika Gregorca v tiskovne pravdi, bil njim je „poštenjak“ Suppanz načelnik. Pa Suppanzevo izneverjenje je opet dokaz tiste „nemške“ poštenosti, o kateri naši nemškutarji vedno klobasajo. Hvala Bogu, da Slovenci še nismo se toliko „kulture“ nasrkali, katero nemškutarji prodavajo, da bi tako poštenje imeli. — Iz tega pa zopet vidimo, kaj so prav za prav nemškutarji. Človeku, ki zataji svoj narod, ki se sramuje svojega maternega slovenskega jezika, ni nič več sveto; tak človek tudi ne pozna več poštenja. Edino, na kar gleda, je, da ga ne zasačijo. Saj pa tudi vidimo, da ravno nemškutarji dajo največ in največ goljufe. — Zatorej, kedor je pošten Slovenec, se naj čuva nemškutarjev; Bog ne daj še ž njimi pri volitvah potegniti, in pomagati, da Slovence teptajo. Kdor to dela, je sokriv njihovih hudobij. *)

Z Dravskega polja. Kar si, dragi bralec, čital v števil. 22. „Slov. Gosp.“ o I. H. Brezniku, akviziterju dunajske zavarovalne družbe, kaj da vse on občinstvu pripoveduje — da banka „Slavija“ propada in da zavarovalne škode nobenemu ne plača, dasiravno redno plačuje itd. to je vse krivo, ter prihaja iz grde dobičkarije. Tega pa ne pove nikomur, da on od zavarovancev jemlje po dva goldinarja nagrade, t. j. za merjenje poslopij, ter terja tako fakično večje plačilo, kakor pri banki „Slaviji“. To se pri njej nikakor ne sme zgoditi. Toraj cenjeno občinstvo, ne verjemi Brezniku in njegovim pomagačem, kateri krivo govorijo zoper banko „Slavijo“. Banka „Slavija“ je, in ostane pravična zavarovalnica, ker je narodna; kdor verjame

omenjenemu Brezniku in njegovim pomagačem, ta je zapeljivec naroda.

Eden v členstvo banke „Slavije“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Odkar je prazna drž. zbornica, odslej je tudi po Dunaju vse bolj tiho in ministri imajo nekaj oddiha. Ministra za uk in za finance, dr. pl. Gautsch pa pl. Dunajevski, bila sta v unem tednu v Krakovu v Galiciji. Odrpli so tam novo poslopje za vseučilišče in Poljaki so jima peli hvalo gledé na nju delovanje. Nam se je je skoraj preveč zdelo. — Jurij vitez Schönerer je spravił kacic 20.000 podpisov na svojo izjavo, vsled katere bi se tuji judje ne smeli naseliti v našem cesarstvu. Dobro bi to vsekako bilo, saj že imamo na domačih judih več, kakor treba, pijavek. — V Gradec in potlej tudi v druga mesta na Štajerskem pride meseca oktobra cesarjevič Rudolf in njegova prevz. soproga. Za nju slovesni vzprejem se že pripravlja Graško in več manj že tudi druga mesta, v katera prideta. — Nemškim liberalcem ni po volji, da so njih poslanci tako needini v drž. zboru. To se razodeva sedaj na shodih, ki jih imajo semtertje njih poslanci, toda doslej ne vé nihče, kako bi jih človek spravił v en koš. Iz tega bode sploh težko kaj. — Vlada želi na Koroško dveh novih gozdnihi nadzornikov, a dež. odbor v Celovcu noče dati nič denarja za nju plačo ter pravi, da še ima za druge reči, katerih je večja potreba, premalo denarja. — Ciganov ne pusté več na Koroško, ako ne izkažejo na tenko, od kod da so in kaj da čéjo v deželi. To bi bilo tudi pri nas dobro. — Na Kranjskem so imeli v unem tednu točo na večih krajih, izlasti pa je večer dne 15. t. m. skoraj po celem Dolenjskem stolkla vse po polju in goricah. — V Bohinju so našli veliko jamo nad Rudnim poljem v njej je lepih kapnikov, t. j. kamenov, ki visé kakor „cenglji“ z obočja. — Na božji pot v Trst se je zadnjo soboto nad 400 romarjev iz Ljubljane in okolico s posebnim vlakom odpeljalo, na poti se jim je še kacic 800 pridružilo. Sv. Oče so romarjem podelili papežev blagoslov. — Na sv. Petra dan bode v Gorici javna tombola na korist ubogih otrok, tako so imeli doslej že skoro vsako leto in jim je precej dobička vrgla. — Dne 3. julija bode v Trstu občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda. Kakor je podoba, bode na ta zbor veliko narodnih mož prišlo iz vseh kraj slov. dežel. — Poskušnja vožnja na železnici Hrpelje-Trst se je une dni dobro obnesla in bode se torej železnica kmalu odprla. — V Pulju ob adrijanskem morju bodo velike mornarske vaje in pride tudi Njih veličanstvo tje, da si jih ogleda. — Volitve na Hrvaškem so h koncu. Kakor se je znalo, storila

*) Na to naj mislijo posamni Ptujski slovenski knetje, ki bodo v kratkem v okrajni zastop volili.